

Welk (klimaat-) narratief past bij jouw doelgroep?

Luise Schlindwein & Anika Batenburg | TNO

Programma

- Waar hecht jij waarde aan en hoe denk jij over klimaatverandering?
- Hoe kun je de waarden bij jouw doelgroep achterhalen en daar een passend narratief bij maken?
- Praktische handvatten voor een co-creatie workshop

- TNO Projectteam:

Luise Schlindwein

Anika Batenburg

Caroline van Ooij

Geerte Paradies

Klimaatnarratief

Van uitdagingen....

- Voldoende motivatie opwekken zonder mensen lam te slaan
- Concreet genoeg zodat mensen er een beeld bij hebben
- Impliciete wereldbeelden/ waarden/ overtuigingen spelen een rol

...naar overtuigende verhalen

- Met een verhalende vorm, een effectieve inhoud, een positieve framing, een betrouwbare zender en **aansluiting bij de doelgroep**

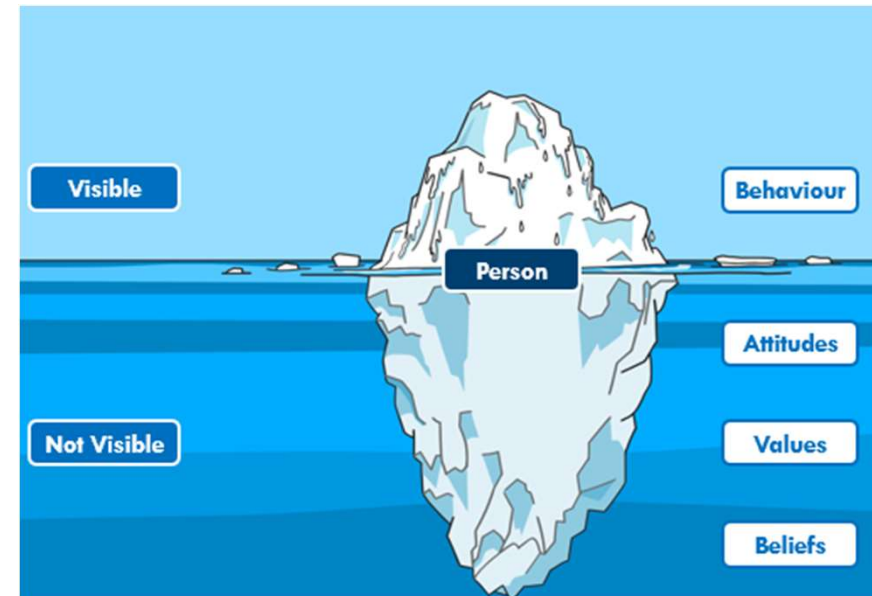
Wat zijn waarden?

Waarde = leidend principe in het leven van een persoon; voorbeelden van waarden zijn: “zekerheid”, “gezondheid”, “vrijheid”, “geluk”.

Attitude = cognitieve en emotionele reacties op specifieke onderwerpen of situaties; worden gevormd door overtuigingen en waarden.

Attitudes beïnvloeden ons **gedrag**

→ Klimaatnarratief moet **aansluiten bij de waarden van de doelgroep!**

Narrative Workshop Methodology

- Methode om te komen tot een passend klimaatnarratief dat aansluit bij de waarden van je doelgroep

Vandaag zijn jullie onze deelnemers!

- We gaan met jullie een korte variant van een Narrative Workshop uitvoeren
- Daarna geven we uitleg over hoe je dit zelf kunt toepassen in de praktijk

Schrijf op!

- **Ga naar [menti.com](https://www.menti.com)**
...en gebruik de code 18025759
- **Waarden** - Waar hecht je waarde aan?
  - Hulpvragen: Waar heb je een hekel aan?
Wat maakt je trots op wie je bent?
- **Klimaatverandering** – Welke veranderingen heb je opgemerkt en welke zorgen maak je je voor de toekomst?

Lees en markeer!

1. Op je tafel ligt een korte tekst. Lees deze goed door.
2. Markeer de woorden of zinnen die je het leukst vind in het **groen**.
3. Markeer de woorden of zinnen die je het minst leuk vind in het **rood**.

Je hebt 20min de tijd!

Vertel het ons!

- Wat heb je **rood/groen** gemarkeerd?
  - Waarom?
- Wat zou je willen aanpassen en hoe?

HOE KUNNEN JULLIE DIT ZELF TOEPASSEN?

Narrative Workshop Methodology

1. Voorbereiding

- Onderzoek naar bestaande verhalen in de samenleving/gemeente.
- Onderzoek naar verhalen die eerder zijn gebruikt in deze context en onder deze doelgroep.
- Ontwikkeling van verschillende narratieven.

2. Recruitement deelnemers

- Zorg dat de deelnemers representatief zijn voor de doelgroepen die jij moet bedienen (bijv. via een onderzoeksbureau).

3. Workshop

4. Na de workshop

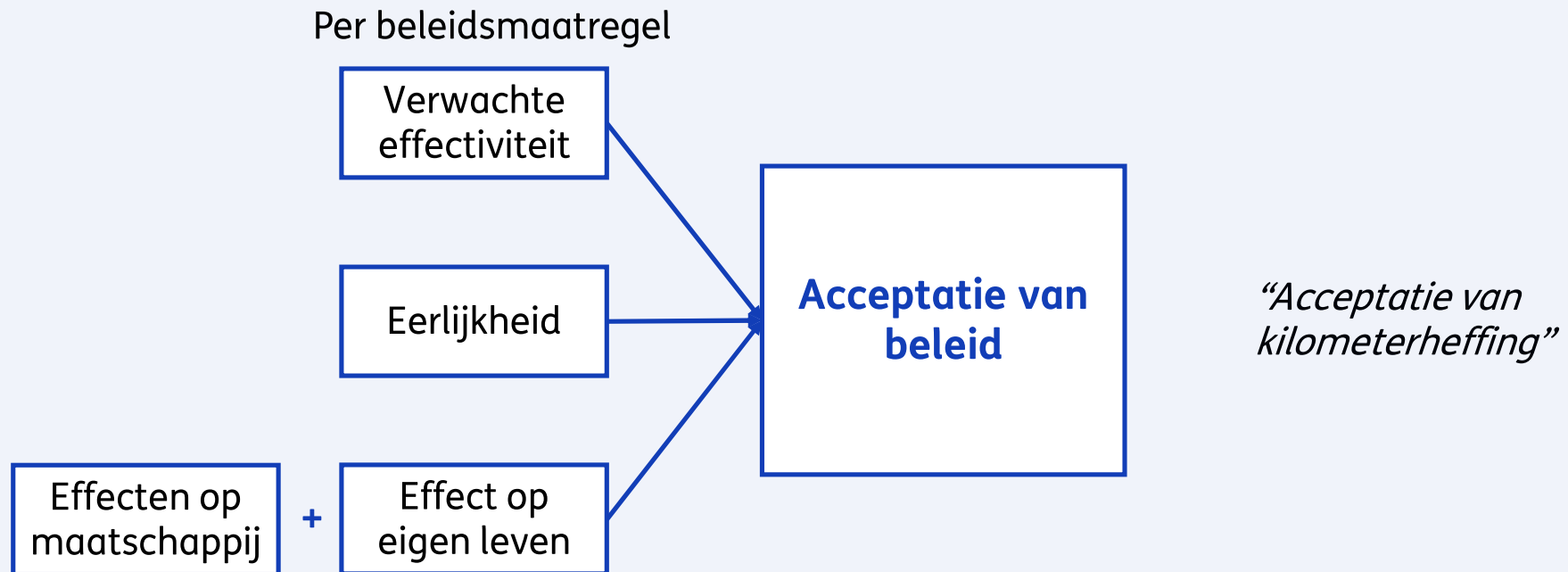
- Op basis van de markeringen kunnen de narratieven worden aangepast.

Vorbereiding: Elementen van een narratief

- **Setting:** Wat is de aanleiding van het narratief?
- **Subject(en):** Wie of wat wil de oplossing van het beschreven probleem bereiken? De trekker, degene die zijn nek uitsteekt in het hier en nu.
- **Object (doel):** Wat wil het subject bereiken en waarom?
- **Opponent(en):** Wie of wat veroorzaakt het probleem en/of hindert het subject om het object te bereiken? Kijk breed, naar alle partijen/obstakels, die het subject dwarszitten.
- **Ontvanger:** Wie of wat ondervindt negatieve gevolgen van het probleem en/of heeft baat bij het bereiken van het object door het subject?
- **Plot:** Wat gebeurt er in het narratief en wat is het probleem dat wordt geschetst? Beschrijft de interactie tussen de personages en hun motieven in de loop van de tijd.
- **Moraal:** Wat is de boodschap en oplossing voor het beschreven probleem?

Voor meer informatie, kijk op: <https://energy.nl/publications/narratieven-klimaatbeleid/>

Object (Doel): Determinanten Beleid

Doom & Gloom? Ja, maar met perspectief!

Fear appeal: potentiële gevaar en schade die ons zal overkomen als we niets doen

+

Self-efficacy: vertrouwen in eigen kunnen

OF

Response efficacy: vertrouwen in de oplossing

Voorbeeld: Self-efficacy

Fear appeal: Als we niet ingrijpen komen wij en onze kinderen terecht in een wereld met extreem weer, zoals extreme hitte en tornado's.

+

Self-efficacy: Alle Nederlanders moeten hun huis isoleren. Om dit te kunnen betalen is er een subsidie beschikbaar die je eenvoudig kunt aanvragen via www.isoleren.nl.

Voorbeeld

Fear appeal: Als we niet ingrijpen komen wij en onze kinderen terecht in een wereld met extreem weer, zoals extreme hitte en tornado's.

Response efficacy:

- Door huizen te isoleren besparen we zoveel CO2 als xxx huishoudens verbruiken.
- De overheid richt beleid op alle gebieden van CO2-uitstoot, ook de industrie.
- Andere landen zijn ook bezig met verduurzamen, er zijn bijvoorbeeld 10 landen die meer van hun energie duurzaam opwekken dan Nederland.

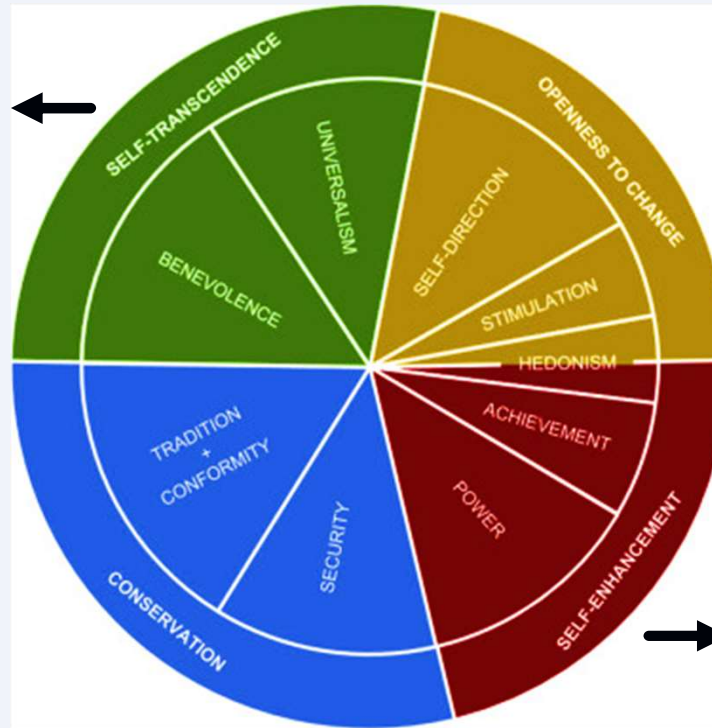
Waarden

Biosferisme

Altruïsme

Hedonisme

Egoïsme

Waarden

Hedonistisch = belang hechten aan wat goed voelt, plezier, het bevredigen van behoeftes en manieren om moeite zoveel mogelijk te reduceren.

Egoïstisch = belang hechten aan individuele kosten en baten zoals status, geld en macht.

Altruïstisch = belang hechten aan het helpen van anderen en het welzijn van het collectief.

Biosferisch = belang hechten aan de natuur en het milieu.

Open voor verandering = belang hechten aan nieuwe dingen en ideeën.

Conservatief = belang hechten aan veiligheid, conformiteit en traditie.

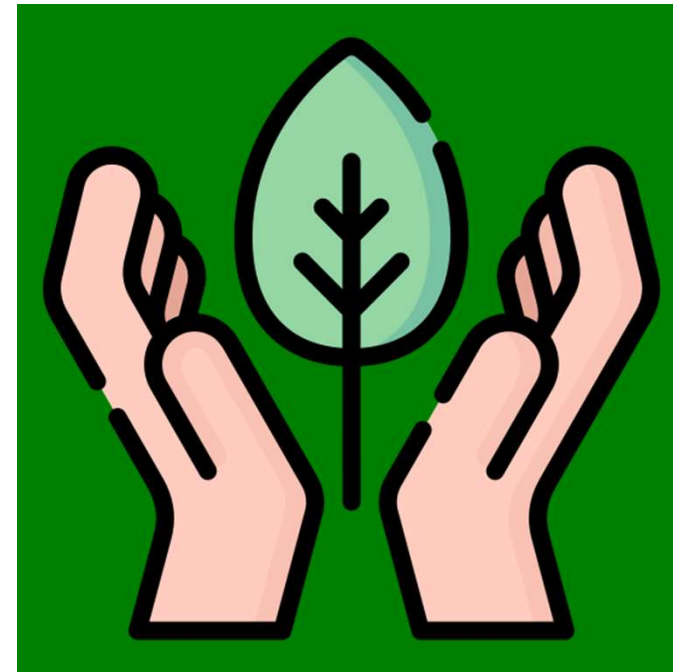

Biosferisch

Onze aarde warmt op. We krijgen steeds vaker te maken met extreem weer in de vorm van opwarming, extreme buien en droogte. Dit bedreigt het leven van mensen, dieren en de natuur. En het richt schade aan, met wereldwijde gevolgen.

Om klimaatverandering tegen te gaan worden er verschillende maatregelen genomen. Zo heeft Nederland het voornemen automobilisten vanaf 2030 motorrijtuigenbelasting te laten betalen op basis van het aantal kilometers dat ze rijden in plaats van het belasten van autobezit. Kleine en zuinigere auto's zullen daarbij minder worden belast. Daarnaast zal er geïnvesteerd worden in het vergroten en verbeteren van het trein- en busnetwerk.

Doel hiervan is 2,5 Mton minder CO2 uitstoot en daarmee het beschermen en behouden van het milieu, wilde dieren en prachtige landschappen.

Hedonistisch

Onze aarde warmt op. We krijgen steeds vaker te maken met extreem weer in de vorm van onaangename opwarming, extreme buien en droogte. Dit bedreigt ons prettige Nederlandse leefklimaat en ook de skipistes en stranden in Europese vakantie landen.

Om klimaatverandering tegen te gaan worden er verschillende maatregelen genomen. Zo heeft Nederland het voornemen automobilisten vanaf 2030 motorrijtuigenbelasting te laten betalen op basis van het aantal kilometers dat ze rijden in plaats van het belasting van autobezit. Kleine en zuinigere auto's zullen daarbij minder worden belast. Daarnaast zal er geïnvesteerd worden in het vergroten en verbeteren van het trein- en busnetwerk.

Doel hiervan is 2,5 Mton minder CO₂ uitstoot, wat bijdraagt aan het behoud van ons prettige Nederlandse leefklimaat. Daarnaast zullen files verminderen, waardoor we sneller en makkelijker onze bestemmingen kunnen bereiken.

Altruïstisch

Onze aarde warmt op. We krijgen steeds vaker te maken met extreem weer in de vorm van opwarming, extreme buien en droogte. Dit bedreigt het leven van alle mensen, waarbij de mensen die het minst bijdragen aan de CO₂ uitstoot het hardst worden getroffen. Denk aan mensen op het zuidelijke halfrond die te maken hebben met extreme hitte of toekomstige generaties die de gevolgen moeten dragen.

Om klimaatverandering tegen te gaan worden er verschillende maatregelen genomen. Zo heeft Nederland het voornemen automobilisten vanaf 2030 motorrijtuigenbelasting te laten betalen op basis van het aantal kilometers dat ze rijden in plaats van het belasten van autobezit. Kleine en zuinigere auto's zullen daarbij minder worden belast. Daarnaast zal er geïnvesteerd worden in het vergroten en verbeteren van het trein- en busnetwerk.

Doel hiervan is 2,5 Mton minder CO₂ uitstoot en zo samen tegen klimaatverandering te gaan. Hiermee behoeden we niet alleen onszelf, onze burens, familie en vrienden voor de extreme gevolgen, maar ook de mensen in kwetsbare gebieden en de volgende generaties.

Egoïstisch

Onze aarde warmt op. We krijgen steeds vaker te maken met extreem weer in de vorm van opwarming, extreme buien en droogte. Dit bedreigt ons prettige Nederlandse leefklimaat en kan voor elke Nederlander zowel financiële als gezondheidsgevolgen hebben.

Om klimaatverandering tegen te gaan worden er verschillende maatregelen genomen. Zo heeft Nederland het voornemen automobilisten vanaf 2030 motorrijtuigenbelasting te laten betalen op basis van het aantal kilometers dat ze rijden in plaats van het belasten van autobezit. Kleine en zuinigere auto's zullen daarbij minder worden belast. Daarnaast zal er geïnvesteerd worden in het vergroten en verbeteren van het trein- en busnetwerk.

Doel hiervan is 2,5 Mton minder CO2 uitstoot. Dit draagt bij aan het behoud van ons prettige leefklimaat, waardoor u minder te maken krijgt met onveilige verkeerssituaties en gezondheidsklachten door slechte luchtkwaliteit en lawaai van de wegen. Daarnaast bespaart u geld door te reizen met het openbaar vervoer.

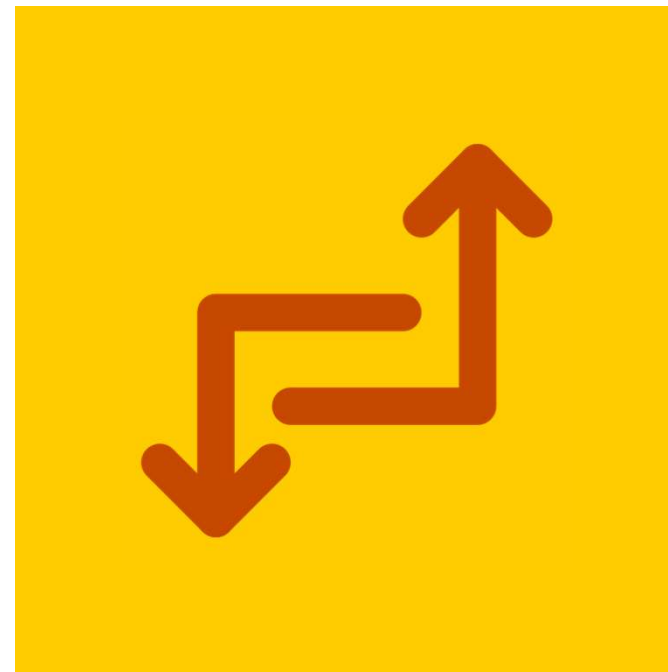

Openheid tot verandering

Onze aarde warmt op. We krijgen steeds vaker te maken met extreem weer in de vorm van opwarming, extreme buien en droogte. Dit bedreigt het leven op aarde.

Om klimaatverandering tegen te gaan worden er verschillende maatregelen genomen. Zo heeft Nederland het voornemen automobilisten vanaf 2030 motorrijtuigenbelasting te laten betalen op basis van het aantal kilometers dat ze rijden in plaats van het belasten van autobezit. Kleine en zuinigere auto's zullen daarbij minder worden belast. Daarnaast zal er geïnvesteerd worden in het vergroten en verbeteren van het trein- en busnetwerk.

Doel hiervan is 2,5 Mton minder CO₂ uitstoot. Samen met andere maatregelen veranderen we onze maatschappij zo dat we in de toekomst allemaal duurzamer en gezonder zullen leven.

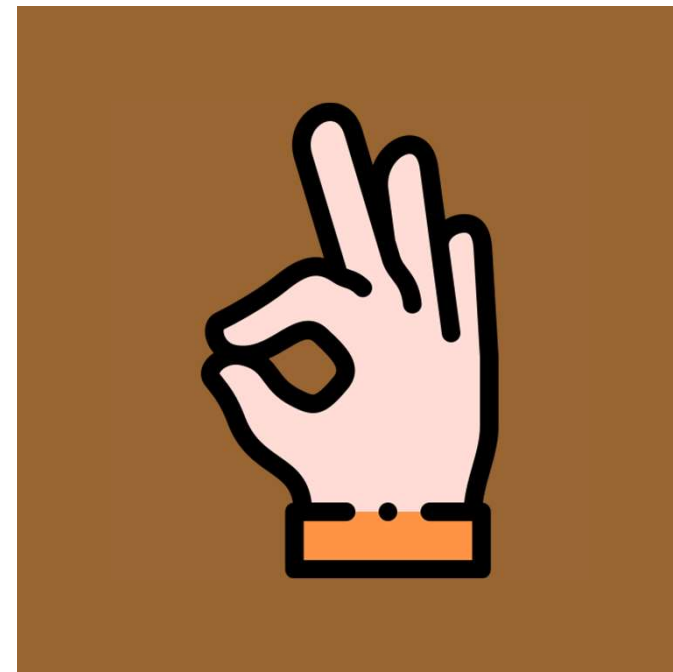

Conservatief

Onze aarde warmt op. We krijgen steeds vaker te maken met extreem weer in de vorm van opwarming, extreme buien en droogte. Dit bedreigt onze huidige manier van leven in Nederland. Zo zullen er steeds meer klimaatvluchtelingen naar Nederland komen; extreme droogte zorgt ook in Nederland voor voedselonzekerheid; en de stijgende zeespiegel brengt ons culturele erfgoed in gevaar.

Om klimaatverandering tegen te gaan worden er verschillende maatregelen genomen. Zo heeft Nederland het voornemen automobilisten vanaf 2030 motorrijtuigenbelasting te laten betalen op basis van het aantal kilometers dat ze rijden in plaats van het belasten van autobezit. Kleine en zuinigere auto's zullen daarbij minder worden belast. Daarnaast zal er geïnvesteerd worden in het vergroten en verbeteren van het trein- en busnetwerk.

Doel hiervan is 2,5 Mton minder CO₂ uitstoot. Op die manier kunnen we ons vertrouwde levensstijl behouden, onze nationale veiligheid beschermen, en onze bestaande normen en praktijken blijven handhaven.

Opbouw Klimaatnarratief

Onze aarde warmt op. We krijgen steeds vaker te maken met extreem weer in de vorm van opwarming, extreme buien en droogte. Dit bedreigt het leven van mensen, dieren en de natuur. En het richt schade aan, met wereldwijde gevolgen.

Om de klimaatverandering tegen te gaan worden er verschillende maatregelen genomen. Zo heeft Nederland het voornemen automobilisten vanaf 2030 motorrijtuigenbelasting te laten betalen op basis van het aantal kilometers dat ze rijden in plaats van het belasten van autobezit. Kleine en zuinigere auto's zullen daarbij minder worden belast. Daarnaast zal er geïnvesteerd worden in het vergroten en verbeteren van het trein- en busnetwerk.

Doel hiervan is 2,5 Mton minder CO2 uitstoot en daarmee het beschermen en behouden van het milieu, de wilde dieren en de prachtige landschappen.

Setting, Plot, Opponent, Ontvanger

Fear appeal

(geïnspireerd door [Narratief Klimaat en Energie \(lcnk.nl\)](https://www.lcnk.nl))

Object/doel, Subject, Moraal

Efficacy

(geïnspireerd door [Plannen kabinet met betalen naar gebruik | Belasting op auto en motor | Rijksoverheid.nl](https://www.rijksoverheid.nl))

TAKE HOME MESSAGES

Take home messages

1. Narrative Workshop Methodology: een leuke manier voor co-creatie van een (klimaat-) narratief
2. Leer je doelgroep(en) en hun waarden kennen
3. Maak gebruik van de verhalende vorm
4. Als je gebruik maakt van fear appeal, geef vertrouwen in eigen kunnen (self-efficacy)/ de oplossing (response efficacy)

